

Poznań, dnia 18 maja 2020 roku

KOMUNIKAT

dotyczący tarczy antykrzysowej w zakresie postępowania cywilnego

W związku z uchwaleniem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, (Dz. U. z 2020 roku, poz. 875, zwanej dalej: Ustawa), poniżej podaję istotne zmiany w zakresie postępowania cywilnego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż uchyla regulację dotyczącą zawieszenia biegu terminów w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID.

(...)

Ustawa uchyla m.in. art. 15zss ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, 567, 568 i 695, zwanej dalej: ustawa COVID-19). Zgodnie z uchylonym art. 15zss ust. 1 ustawy COVID-19, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID bieg terminów procesowych i sądowych w:

- 1) postępowaniach sądowych, w tym sądowoadministracyjnych,
- 2) postępowaniach egzekucyjnych,
- 3) postępowaniach karnych,
- 4) postępowaniach karnych skarbowych,
- 5) postępowaniach w sprawach o wykroczenia,
- 6) postępowaniach administracyjnych,

Spółka komandytowo-akcyjna

Biuro Poznań

ul. Fabryczna 9, 61-524 Poznań
tel.: +48 61 835 23 73
fax: +48 61 835 23 71
kancelaria@sowislo.com.pl

Biuro Warszawa

ul. Chłodna 64/430, 00-872 Warszawa
tel.: +48 22 251 79 75
fax: +48 22 416 23 19
kancelaria.warszawa@sowislo.com.pl

Przedstawicielstwo Berlin

Kurfürstendamm 21, 10719 Berlin
tel.: +49 177 590 77 68, +49 30 213 57 62
fax: +49 30 236 213 28
kanzlei@sowislo.com.de

7) postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa,

8) kontrolach celno-skarbowych,

9) postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 847 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284),

10) innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw

- nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

(...)

Ustawa wprowadza przepisy przejściowe związane z uchynieniem przytoczonych regulacji. Zgodnie z treścią art. 68 ust. 6 Ustawy, terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15zss ustawy COVID-19, których bieg nie rozpoczął się na podstawie art. 15zss tej ustawy, rozpoczynają bieg po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Natomiast w myśl art. 68 ust. 7, terminy w postępowaniach, o których mowa w art. 15zss ustawy COVID-19, których bieg uległ zawieszeniu na podstawie art. 15zss tej ustawy, będą dalej po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy tj. po upływie 23 maja 2020 r. W konsekwencji 24 maja 2020 r. przypada już pierwszy dzień terminu, a zatem np. w przypadku 7 dniowego terminu upływa on 30 maja 2020 roku.

Ustawa przewiduje także, iż bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów które na podstawie art. 15zsr Ustawy z dnia 31 marca 2020 r.¹ (dalej Ustawa 2.0) nie rozpoczęły się a rozpoczęte uległy zawieszeniu², po upływie 7 dni od dnia wejścia w życie Ustawy tj. 23 maja 2020 r. będą dalej lub rozpoczynają swój bieg.

¹ Ustawa z dnia 31 marca 2020 r.¹ o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

² Zgodnie z treścią art. 15 zsr Ustawy z dnia 31 marca 2020 r. w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID – 19, bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów:

1.od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem,

2.do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki,

3.przedawnienia,

4.których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie,

5.zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,

6.do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju, nie rozpoczął się a rozpoczęty ulegał zawieszeniu.

(...)

Kolejną istotną kwestią, jest wprowadzenie na podstawie Ustawy zmian dotyczących przeprowadzania rozpraw lub posiedzeń sądowych.

Zgodnie z treścią art. 15zsz1 –15zsz⁵ w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii Covid-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich **możliwości przeprowadzenia rozprawy lub posiedzenia jawnego przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku**. Ustawa zakłada jednakże, iż rozprawy oraz posiedzenia niejawne mogą odbywać się w tradycyjny sposób tj. bez użycia w/w urządzeń, jeśli nie wywoła to nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób uczestniczących. Przewodniczący uprawniony został do przeprowadzenia posiedzenia niejawnego, jeżeli uzna rozpoznanie sprawy za konieczne, zaś przeprowadzenie wymaganych przez ustawę rozprawy lub posiedzenia jawnego mogłoby wywołać nadmierne zagrożenie dla zdrowia osób w nich uczestniczących i nie można przeprowadzić ich na odległość. Przeprowadzenie posiedzenia niejawnego w trybie wyżej opisanym, możliwe jest jedynie, gdy żadna ze stron nie sprzeciwiła się przeprowadzeniu posiedzenia niejawnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia ich o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne. Jeżeli ze względu na szczególne okoliczności prezes sądu tak zarządzi, członkowie składu, z wyjątkiem przewodniczącego i referenta sprawy, mogą brać udział w posiedzeniu za pomocą środków komunikacji elektronicznej, z wyjątkiem posiedzenia, na którym dochodzi do zamknięcia rozprawy. Na podstawie art. 15zsz2 Ustawy, wprowadzono również możliwość zamknięcia rozprawy oraz wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym, jeśli postępowanie dowodowe przeprowadzone zostało w całości. Konieczne jest jednak uprzednie odebranie od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie.

Na podstawie Ustawy z dnia 14 maja 2020 r. wprowadzono również zmiany dotyczące rozpraw oraz posiedzeń odbywających się przed Sądem drugiej instancji.

Zgodnie z treścią art. 15zsz3 jeżeli w sprawie w której apelacja wniesiona została przed dniem 7 listopada 2019 r. sąd drugiej instancji uzna, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, może skierować sprawę na posiedzenie niejawne, chyba że strona wniesie o przeprowadzenie rozprawy lub wносиła o przeprowadzenie niepodlegającego pominięciu dowodu z zeznań świadków lub przesłuchania stron. W razie cofnięcia pozwu, apelacji albo gdy zachodzi nieważność postępowania Sąd rozpoznaje sprawę na posiedzeniu niejawnym. Wniosek o przeprowadzenie rozprawy składa się w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o skierowaniu sprawy na posiedzenie niejawne.

Ustawa, rozszerzyła również zakres definicji sprawy pilnej o której mowa w art. 14 ust. 4 Ustawy 2.0. W jej obecnym brzmieniu, jako pilne należy rozumieć sprawy:

1) w przedmiocie wniosków o zastosowanie, przedłużenie, zmianę i uchylenie tymczasowego aresztowania;

2) w których są stosowane zatrzymanie albo środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania;

3) w których orzeczono środek zabezpieczający;

4) przesłuchania świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd na podstawie art. 185a-185c albo art. 316 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30 i 413), gdy podejrzany jest zatrzymany;

4a) przesłuchania świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd na podstawie art. 185a-185c albo art. 316 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, 413 i 568), jeżeli o przeprowadzenie przesłuchania w trybie przewidzianym dla rozpoznawania spraw pilnych wniosł prokurator;

5) w przedmiocie europejskiego nakazu aresztowania;

6) w przedmiocie zarządzenia przerwy w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego;

6a) dotyczące warunkowego umorzenia postępowania, zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej oraz odwołania warunkowego zwolnienia;

7) o zastosowanie i przedłużenie środka detencyjnego w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, o zastosowanie lub przedłużenie wobec niego aresztu dla cudzoziemców;

8) w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności albo inna kara lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, jeżeli rozstrzygnięcie sądu dotyczy zwolnienia osoby pozbawionej wolności z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo jest niezbędne do wykonania takiej kary lub środka przymusu w tym zakładzie lub areszcie;

9) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;

10) o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1690);

11) dotyczące umieszczenia lub przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich;

- 12) dotyczące umieszczenia małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- 13) z zakresu postępowania wykonawczego w sprawach, o których mowa w pkt 8-12;
- 14) wniosków o ustanowienie kuratora w celu reprezentowania interesów małoletnich w postępowaniu przed sądem lub innym organem w sprawach pilnych;
- 15) o których mowa w ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2019 r. poz. 2203 oraz z 2020 r. poz. 278);
- 16) przesłuchania przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu lub co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie;
- 17) o rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego i prowadzone po otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;
- 17a) o ogłoszenie upadłości oraz prowadzone po ogłoszeniu upadłości;
- 18) w przedmiocie nakazania przez sąd opuszczenia mieszkania przez członka rodziny wspólnie zajmującego mieszkanie, który swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, na podstawie art. 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218);
- 19) o wyrażenie zgody na wykonanie czynności medycznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty;
- 20) o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.